

De grote weg

*De grote weg is niet moeilijk
voor wie geen voorkeuren heeft.
Wanneer liefde en haat beide afwezig zijn,
wordt alles duidelijk en onverhuld.
Maak echter het kleinste onderscheid
en hemel en aarde worden oneindig ver uit elkaar gezet.
Als je de waarheid wilt zien,
heb dan geen mening voor of tegen.
De strijd om waar je voorkeur voor hebt,
is de ziekte van de mind.*

We betreden de prachtige wereld van de no-mind van een Zen Meester. Sosan is de derde Zen Patriarch. Er is niet veel over hem bekend - dat is zoals het hoort, want de geschiedenis vermeldt alleen geweld. De geschiedenis registreert geen stilte - die kan ze niet registreren. Alle registratie gaan over verstoring. Wanneer iemand echt stil wordt, verdwijnt hij uit alle registratie, hij maakt geen deel meer uit van onze waanzin. Zo is het zoals het hoort.

Sosan bleef zijn hele leven een zwervende monnik. Hij bleef nooit ergens; hij was altijd op doorreis, onderweg, in beweging. Hij was een rivier; hij was geen vijver, statisch. Hij was constant in beweging.

Dat is de betekenis van Boeddha's zwervers: niet alleen in de buitenwereld maar ook in de binnenwereld moeten ze dakloos zijn - want telkens als je een huis maakt raak je eraan gehecht. Ze moeten zonder wortels blijven; er is geen thuis voor hen behalve dit hele universum.

Zelfs toen men inzag dat Sosan verlicht was geworden, ging hij door met zijn oude bedelarij. En er was niets bijzonders aan hem. Hij was een gewone man, de man van Tao.

Eén ding wil ik zeggen, en dat moet je onthouden: Zen is een kruising. En zoals uit kruisingen mooiere bloemen kunnen ontstaan, en uit kruisingen mooiere kinderen worden geboren, zo is het ook met Zen gegaan.

Zen is een kruising tussen het gedachtegoed van Boeddha en dat van Lao Tzu. Het is een grote ontmoeting, de grootste die ooit heeft plaatsgevonden. Daarom is Zen mooier dan Boeddha's gedachtegoed en mooier dan Lao Tzu's gedachtegoed. Het is een zeldzame bloei van de hoogste toppen en de ontmoeting van die toppen. Zen is noch boeddhistisch noch taoïstisch, maar het draagt beide in zich.

India is een beetje te serieus over religie - een lang verleden, wat lang heeft gewogen op de mind van India, en religie is serieus geworden. Lao Tzu bleef een lachertje - Lao Tzu staat bekend als de oude dwaas. Hij is helemaal niet serieus; je kunt niemand vinden die minder serieus is.

Toen ontmoetten Boeddha's gedachtegoed en Lao Tzu's gedachtegoed elkaar, India en China ontmoetten elkaar, en Zen werd geboren. En deze Sosan was vlak bij de oorspronkelijke bron toen Zen uit de baarmoeder kwam. Hij draagt het fundamentele.

Zijn biografie is helemaal niet relevant, want wanneer een man verlicht wordt, heeft hij geen biografie. Hij is geen vorm meer, dus wanneer hij geboren is, wanneer hij gestorven is, zijn irrelevante feiten. Daarom hebben we ons in het Oosten nooit druk gemaakt over biografieën, historische feiten. Die obsessie heeft hier nooit bestaan. Die obsessie komt nu uit het Westen; dan raken mensen meer geïnteresseerd in irrelevante dingen. Wanneer een Sosan wordt geboren, wat maakt het uit - dit jaar of dat? Als hij sterft, wat maakt het uit?

Sosan is belangrijk, niet hoe hij in deze wereld en dit lichaam is gekomen, niet hoe hij die heeft verlaten. Aankomst en vertrek zijn irrelevant. De enige relevantie ligt in het wezen.

En dit zijn de enige woorden die Sosan uitgesproken heeft. Onthoud, het zijn geen woorden, want ze komen uit een mind die verder gaat dan woorden. Het zijn geen speculaties, het zijn authentieke ervaringen. Wat hij zegt, weet hij.

Hij is geen man van kennis, hij is een wijs man. Hij is doorgedrongen tot het mysterie, en alles wat hij brengt is van grote betekenis. Het kan je volledig, totaal transformeren. Als je naar hem luistert, kan het luisteren zelf een transformatie worden, omdat alles wat hij zegt van het zuiverste goud is.

Maar dat maakt het ook moeilijk, want de afstand tussen jou en hem is heel erg groot: jij bent een mind en hij is een no-mind. Zelfs als hij woorden gebruikt, zegt hij iets in stilte; jij blijft van binnen babbelen, zelfs als je zwijgt.

Het gebeurde... Mulla Nasruddin moest terecht staan. De rechtbank kon niet veel bewijzen. Hij werd beschuldigd van polygamie, het hebben van meerdere vrouwen. Iedereen wist ervan, maar niemand kon wat bewijzen.

De advocaat zei tegen Nasruddin: 'Zwijg, dat is het enige. Als je ook maar één woord zegt, word je gepakt. Dus zwijg gewoon en laat mij de zaak afhandelen.'

Mulla Nasruddin zweeg - diep van binnen kokend, in beroering, wilde vele malen onderbreken, maar slaagde er op de een of andere manier in zich te beheersen. Van buiten leek hij een Boeddha, van binnen een gek.

De rechtbank kon niets tegen hem vinden. De magistraat, ook al wist hij dat deze man vele vrouwen in de stad had, wat kon hij doen als er geen bewijs was? Dus moest de magistraat hem wel vrijlaten.

Hij zei: 'Mulla Nasruddin, je bent vrij man. Je kunt nu naar huis gaan.'

Mulla Nasruddin keek verbaasd op en zei: 'Eh - edelachtbare, welk huis?'

Hij had vele huizen omdat hij vele vrouwen in de stad had.

Een enkel woord van jou zal de mind binnenin laten zien; een enkel woord en je hele wezen ligt bloot. Er is niet eens een woord voor nodig; een enkel gebaar en je babbelende mind is daar. Zelfs als je zwijgt, zal je zwijgen alleen maar die babbelende aap binnenin je onthullen.

Wanneer een Sosan spreekt, spreekt hij op een totaal ander niveau. Hij is niet geïnteresseerd in spreken; hij is er niet in geïnteresseerd om iemand te beïnvloeden; hij probeert je niet te overtuigen van een of andere theorie of filosofie of -isme. Nee, wanneer hij spreekt bloeit zijn stilte op. Wanneer hij spreekt, zegt hij datgene wat hij heeft leren kennen en met je wil delen. Het is niet om je te overtuigen, onthoud dat - het is gewoon om met je te delen. En als je ook maar één woord van hem kunt begrijpen, zul je voelen dat er een enorme stilte in je loskomt. Gewoon hier zitten luisteren... We zullen het over Sosan en zijn woorden hebben. Als je aandachtig luistert, zul je plotseling voelen dat er een stilte in je loskomt. Deze woorden zijn kernachtig, ze zitten vol energie.

Telkens wanneer iemand die iets bereikt heeft iets zegt, is het woord een zaadje en miljoenen jaren lang zal het woord een zaadje blijven en een hart zoeken. Als je er klaar voor bent, klaar om de bodem te worden, dan zullen deze woorden, deze enorm krachtige woorden van Sosan - ze leven nog, het zijn zaadjes - in je hart binnendringen als je dat toelaat, en je zult er totaal anders door worden. Luister niet naar ze vanuit de mind, want hun betekenis is niet van de mind; de mind is absoluut onmachtig ze te begrijpen. Ze komen niet uit de mind, ze kunnen niet begrepen worden door de mind. Ze komen van een no-mind. Ze kunnen alleen begrepen worden door een staat van no-mind. Dus probeer tijdens het luisteren niet te interpreteren. Luister niet naar de woorden maar naar de gaten tussen de regels, niet naar wat hij zegt maar naar wat hij bedoelt - de betekenis. Laat die betekenis als een geur om je heen zweven. In stilte zal het bij je binnendringen; je zult zwanger worden. Maar interpreteer niet. Zeg niet 'hij bedoelt dit of dat,' want die interpretatie zal de jouwe zijn.

Eens gebeurde het: Mulla Nasruddin kwam terug, helemaal laveloos, in de kleine uurtjes van de ochtend. Toen hij langs een begraafplaats kwam, keek hij naar het uithangbord. Daarop stond in grote letters, hoofdletters: BEL VOOR DE CONCIËRGE. En dat deed hij. Natuurlijk was de conciërge, zo vroeg in de ochtend, verstoord. Hij kwam naar buiten, wankelend, boos, en toen hij Nasruddin zag, stomdronken, werd hij nog bozer. Hij vroeg: 'Waarom? Waarom heb je gebeld? Waarom heb je voor mij gebeld? Wat is er aan de hand? Wat wil je?' Nasruddin keek hem een minuut lang zwijgend aan, keek toen naar het uithangbord en zei: 'Ik wil weten waarom u zelf niet kunt bellen?'

Er stond geschreven: BEL VOOR DE CONCIËRGE. Hoe moet je dat nu interpreteren? Dat hangt van jou af.

Niet interpreteren - luisteren. En als je interpreteert kun je niet luisteren, want het bewustzijn kan geen twee tegengestelde dingen tegelijk doen. Als je begint te denken, stopt het luisteren. Luister zoals je naar muziek luistert - een andere kwaliteit van luisteren omdat je niet interpreteert. Er zit geen betekenis in de geluiden.

Dit is ook muziek. Deze Sosan is een muzikant, geen filosoof. Deze Sosan zegt geen woorden, hij zegt meer - meer dan de woorden. Ze zijn veelzeggend, maar ze hebben geen betekenis. Ze zijn als muzikale klanken. Je gaat bij een waterval zitten. Je luistert ernaar, maar interpreteer je wat de waterval zegt? Hij zegt niets... en toch zegt hij. Hij zegt veel, veel dat niet gezegd kan worden.

Wat doe je bij een waterval? Je luistert, je komt tot rust en wordt stil, je absorbeert. Je laat de waterval dieper en dieper in je gaan. Dan wordt alles rustig en stil van binnen. Je wordt een tempel - het onbekende komt binnen via de waterval. Wat doe je als je luistert naar het gezang van de vogels, of de wind die door de bomen waait, of droge bladeren die door de wind worden geblazen? Wat doe je dan? Je luistert gewoon.

Deze Sosan is geen filosoof, geen theoloog, geen priester. Hij wil u geen idee verkopen, hij is niet geïnteresseerd in ideeën. Hij is er niet om je te overtuigen, hij staat gewoon in bloei.

Hij is een waterval, of hij is een wind die door de bomen waait, of hij is gewoon een lied van de vogels - geen betekenis, maar zo veel betekenend. Je moet die betekenis in je opnemen, alleen dan zul je het kunnen begrijpen.

Dus luister, maar denk niet. En dan kan er veel in jou gebeuren, want ik zeg je: deze man - deze Sosan over wie niet veel bekend is - hij was een man van kracht, een man die tot kennis is gekomen. En wanneer hij iets zegt draagt hij iets van het onbekende over naar de wereld van het bekende. Met hem komt het goddelijke binnen, een lichtstraal in de duisternis van je mind.

Voordat we ingaan op zijn woorden, denk aan de significantie van de woorden, niet de betekenis; de muziek, de melodie, niet de betekenis; het geluid van zijn klankloze mind, zijn hart, niet zijn denken. Je moet luisteren naar zijn wezen, de waterval. Hoe moet je luisteren? Wees gewoon stil. Haal je mind er niet bij. Begin niet te denken: 'Wat zegt hij?' Luister gewoon, zonder op een of andere manier te beslissen, zonder te zeggen of hij gelijk heeft of niet, of je overtuigd bent of niet. Hij maakt zich niet druk om jouw overtuiging, jij hoeft je er ook niet druk over te maken. Je luistert gewoon en je bent in verrukking. Mensen als Sosan zijn er om van in verrukking te zijn; het zijn natuurverschijnselen.

Osho: Hsin Hsin Ming, the Book of Nothing #1. The Great Way.